

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการจัดเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน ให้คงสภาพอ่านออกเขียนได้ และคิดคำนวณได้ มีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ เมื่อจบการศึกษาในระดับประถมศึกษาไปแล้ว สามารถประกอบอาชีพตามควรแก่วัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2525) และแผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 มีแนวนโยบายระบุไว้ชัดเจนว่ามุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งทางด้านวิชาการและอาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ ความถนัด เพื่อให้แต่ละบุคคลเข้าใจและรู้จักอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2520) กลุ่มประสบการณ์ที่สามารถสนับสนุนแนวนโยบายดังกล่าวได้โดยตรง คือ กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ

กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เป็นกลุ่มประสบการณ์หนึ่งของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้ประสบการณ์ 3 ด้าน คือ ประสบการณ์ทั่วไปในการทำงาน ประสบการณ์พื้นฐานในการทำงาน และประสบการณ์พื้นฐานที่สัมพันธ์กับงาน โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพแบ่งเป็น 3 งานคือ งานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์และงานช่าง ทั้ง 3 งานนี้ มีรายละเอียดของเนื้อหาแยกต่างกันไป โดยจัดให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียนตามระดับช่วงชั้น ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเฉพาะในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ได้มีการเพิ่มเนื้อหาสาระเข้าไว้ในช่วงสุดท้าย ก่อนที่ผู้เรียนจะสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียน เลือกเรียนตามความสนใจและความถนัด งานเลือกซึ่งมี 5 แขนง คือ แขนงงานบ้าน แขนงงานเกษตร แขนงงานช่าง

แขนงงานช่างประดิษฐ์ แขนงอาชีพอื่น ๆ แต่ละแขนงจะแบ่งเป็นกลุ่มการทำงาน ประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ มีเนื้อหาเปิดเสรีจําตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2527) เพื่อเตรียมพื้นฐานอาชีพให้กับผู้เรียน

จากสถิติผู้จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้ศึกษาต่อและว่างงานเป็นจํานวนมาก เนื่องจากขาดความรู้ เจตคติ และทักษะพื้นฐานบางประการ ในการประกอบอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2531) ซึ่งสาเหตุดังกล่าวมาจากการจัดการเรียนการสอนกลุ่มงานพื้นฐานอาชีพ ดังผลการวิจัยของ วิโรจน์ วัฒนนิมิตกุล (2530) พบว่า ขาดครูที่มีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมเฉพาะ ขาดแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิควิธีสอน นอกจากนี้ ประยงค์ จินดาวงศ์ (2524) พบว่า ปัญหา และอุปสรรคที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ คือนักเรียนขาดความพร้อม ซึ่งประยงค์ จินดาวงศ์ ได้เสนอแนะว่า ควรสร้างความพร้อมให้เกิดในตัวผู้เรียน ดุสิต สวัสดิภาพ (2526) ได้ศึกษาความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนทดลอง พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความพร้อมทางอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง จากสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ จะเห็นได้ว่านักเรียนยังไม่สามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งสาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือ นักเรียนขาดความพร้อม ดังนั้นหากมีการจัดการเรียนสอนที่สามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีความพร้อม ก็จะสามารถช่วยทำให้การจัดการเรียนการสอนได้ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

การเตรียมความพร้อมทางอาชีพ ควรเริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เพราะเป็นช่วงเวลาก่อตัวแบบฉบับพัฒนาการด้านอาชีพของเด็ก ซึ่งจะเป็นรากฐานไปสู่การเลือกอาชีพและการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต ควรจะให้เด็กมีรากฐานพัฒนาการด้านอาชีพที่ดี โดยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมด้านอาชีพ รู้ถึงความถนัดและความสนใจของตนเอง เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการเลือกอาชีพของตนต่อไปในอนาคต (วัชร ทรัพย์มี, 2523) การจัดการกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมทางอาชีพให้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษาจึงควรปลูกฝังให้ผู้เรียนได้มีความพร้อมทางอาชีพในชุมชนของตน เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจ และเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพ ตลอดจนการให้นักเรียนได้พิจารณาถึง

ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองและการประกอบอาชีพ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับวัย และความสามารถของตน ดังที่ ทรธรา นิลวิเชียร (2532) กล่าวว่า นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาควร รู้จักตนเองว่ามีความรู้ ความถนัด ความสนใจทางด้านวิชาการ และวิชาชีพ ด้านใด รวมทั้งการสำรวจโลกของงานนอกโรงเรียนให้มากพอที่จะช่วยให้เขาตัดสินใจและก้าวต่อไปในทางที่เหมาะสมกับตน

กระบวนการทางการสอนที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาผลผลิตทางการศึกษา ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านอาชีพ เริ่มตั้งแต่วัยเด็กตอนต้นและต่อเนื่องไปตลอดชีวิต โดยจัดให้ครอบคลุมเกี่ยวกับการตระหนักรู้ถึงโลกของงาน แนะนำอาชีพอย่างกว้างขวาง การศึกษาเกี่ยวกับตัวเลือก การเตรียมตัวด้านอาชีพ การเข้าใจระบบเศรษฐกิจของงานแต่ละชนิด และรวมไปถึงการวางตัวบุคคลด้านอาชีพ ซึ่งกระบวนการทั้งหมดนี้เรียกว่า อาชีพศึกษา (Jesser, 1976 อ้างถึงในศุภวดี บุญดวงศ์, 2528)

ไอเซคซัน (Isaacson, 1977) ได้แบ่งการให้ข้อมูลด้านอาชีพในชั้นเรียนเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การให้ข้อมูลด้านอาชีพที่สำคัญและเป็นพื้นฐานของการศึกษาระดับสูงได้แก่ ระดับประถมศึกษา เมื่อเด็กเริ่มเข้าสู่โรงเรียนเขาจะเริ่มเข้าสู่เส้นทางของกระบวนการโลกแห่งงานอาชีพ ประสบการณ์ในโรงเรียนประถมศึกษาจะมีอิทธิพลต่ออาชีพของเขาในอนาคต ไอเซคซันได้กำหนดบทบาทของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ที่จะช่วยนักเรียนในกระบวนการเลือกอาชีพดังนี้

1. การจัดเตรียมความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโลกของงานอาชีพ เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง ความรับผิดชอบในการช่วยเหลือตนเอง ในการขยายขอบเขตการเข้าใจตนเอง และการเข้าใจโลกของงานอาชีพ
2. การพัฒนาทัศนคติที่ดีไปสู่รูปแบบของงานทั้งหลาย เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจถึงความสำคัญของงานที่มีต่อสังคม นักเรียนควรได้รับการแนะนำเริ่มต้น เพื่อให้เกิดความคิดเกี่ยวกับการพัฒนางาน เพื่อไปสู่อาชีพที่เป็นส่วนสำคัญของสังคม
3. การพัฒนาความเข้าใจในเรื่องของบทบาทของแต่ละคนในการเลือกอาชีพ และกระบวนการดำเนินไปของการเลือกอาชีพ นักเรียนระดับประถม-

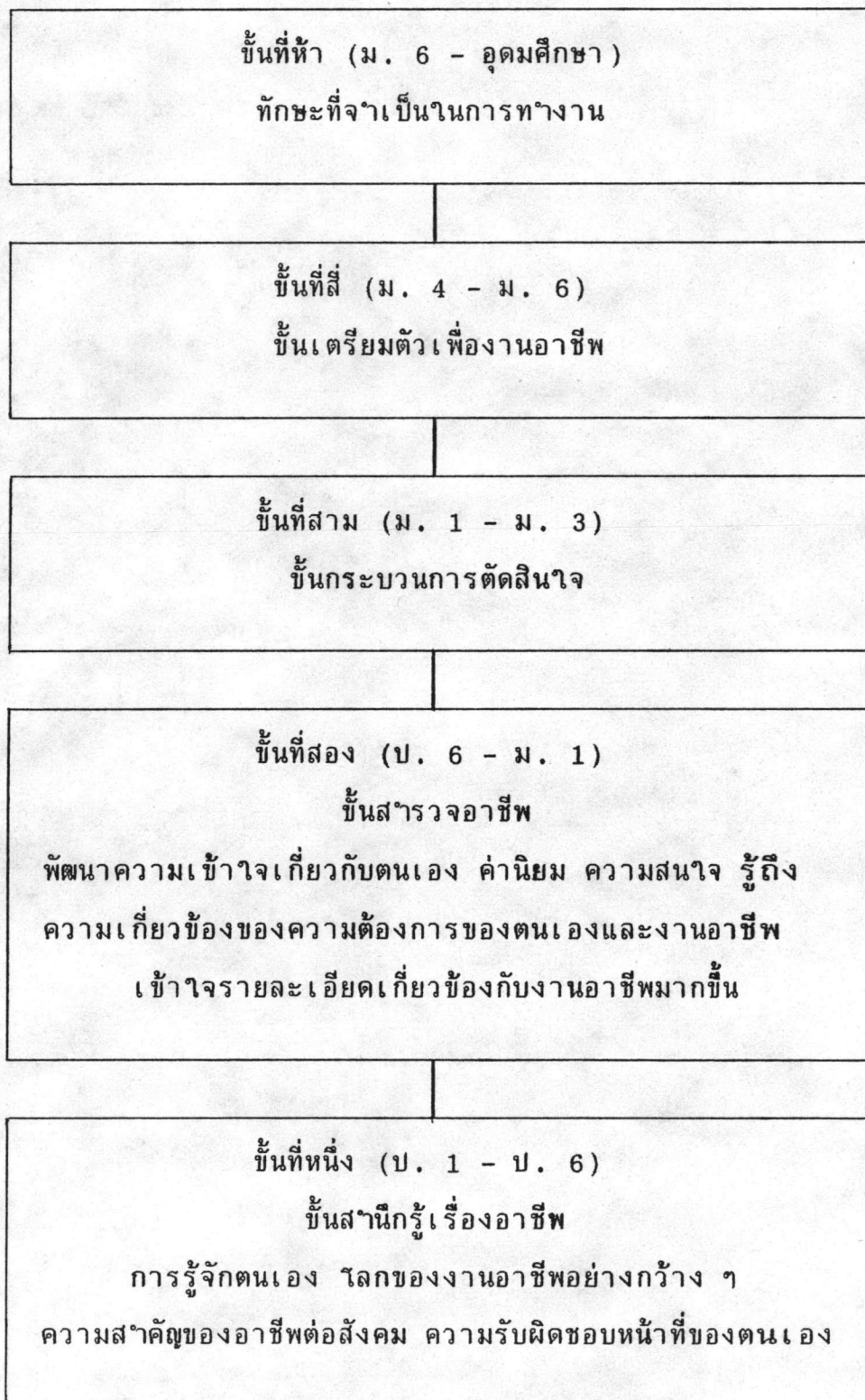
ศึกษาคูรได้รับการช่วยเหลือให้มีความคิดกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นและจะต้องทำในอนาคตด้วยตนเอง ซึ่งเป็นขอบเขตอย่างกว้าง ๆ โดยใช้ความสามารถของตนเองตามโอกาสที่เขาจะต้องพบ

4. การพัฒนาความคิดรวบยอดของเด็ก เพื่อช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความเข้าใจในตนเองเรียนรู้โลกรอบตัว เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำไปสู่ความสัมพันธ์อันดีระหว่างตนเองกับบุคคลอื่น

5. การช่วยให้ผู้ปกครองได้เห็นและยอมรับบทบาทของตนเองที่มีต่อการพัฒนาเด็กเพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงบทบาทของตนเองในการที่จะส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาความคิดที่อิสระในการเลือกสิ่งที่เขาจะต้องฝึกหัดตามความสนใจและความต้องการของเด็ก

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2530) ได้แนะนำแนวความคิดดังกล่าวนี้รวบรวมกับประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้จัดแบ่งขั้นตอนอาชีวะศึกษาเป็น 5 ขั้นตอนดังแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1 ขั้นตอนการจัดอาชีพศึกษา

จากขั้นตอนการจัดอาชีพศึกษา จะเห็นได้ว่าในระดับประถมศึกษา การจัดอาชีพศึกษาต้องการให้ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับศักยภาพของตนเอง ได้แก่ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และแนวโน้มการเลือกอาชีพ ตลอดจนเพิ่มเติมความเข้าใจรายละเอียดในอาชีพต่าง ๆ ให้มากขึ้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นขั้นเตรียมความพร้อมทางอาชีพในด้านการรู้จักตนเอง การรู้จักอาชีพ การสัมพันธ์ตนเองกับงานอาชีพและการวางแผนทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพให้กับนักเรียนในระดับนี้ ดังนั้นในการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ สามารถจัดโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพให้แก่นักเรียนได้ โดยผู้วิจัยนำแนวคิดขั้นตอนการจัดอาชีพศึกษาสำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาของ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2530) มากำหนดเป็นแนวทางของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้เด็กนักเรียนมีประสบการณ์ พฤติกรรม และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

จากการประเมินผลคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดราชบุรี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2527-2531 พบว่า ทุกกลุ่มประสบการณ์มีแนวโน้มของคะแนนเพิ่มขึ้น ยกเว้นกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ มีแนวโน้มของคะแนนเฉลี่ยร้อยละลดลงปีละ 0.01 (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี, 2532) และปัจจุบันจังหวัดราชบุรีมีการขยายตัวทางอุตสาหกรรม มีการตั้งโรงงานอุตสาหกรรม และการประกอบอาชีพต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเทศบาล จังหวัดราชบุรี เนื่องจากโรงเรียนในสังกัดเทศบาลจะอยู่ในเขตชุมชนที่มีอาชีพต่าง ๆ มากกว่าในเขตอื่น เหมาะสมต่อการศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพในชุมชนของนักเรียน และจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนเทศบาลจังหวัดราชบุรี และการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวนักเรียน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ ผู้ปกครองมีรายได้น้อยและไม่แน่นอน มีเด็กจำนวนมากที่ไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาทัดเทียมกับเด็กในวัยเดียวกัน ฉะนั้นหากมีการจัดเตรียมความพร้อมทางอาชีพให้กับนักเรียนเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายก่อนที่เขาเหล่านั้นจะออกไปสู่สถาบันอื่น หรือออกไปสู่โลกแห่ง

งานอาชีพ เพื่อพร้อมที่จะได้รับการเรียนรู้ และรับประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ มองเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพในชุมชนที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถ ของตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมอาชีพศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

จุดมุ่งหมายหลักของการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ ได้แก่ การเตรียม นักเรียนให้มีความพร้อมที่จะประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมในอนาคต ทั้งนี้เพราะการที่บุคคลที่มีความพร้อมทางอาชีพจะสามารถเรียนรู้และรับประสบการณ์ ทางอาชีพที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของตนเอง ตามทฤษฎีของทอร์นไคค์ ได้กล่าวถึงกฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) ว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้น ดีที่สุดเมื่อผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีอายุประมาณ 11-12 ปี ซึ่งขั้นการพัฒนาการของเด็กตามทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของกินส์เบิร์ก (Ginzberg's Theory of Career Development) อายุประมาณ 11-15 ปี อยู่ในระยะ พิจารณาเลือกอาชีพ เด็กจะพิจารณาเลือกอาชีพจากความสนใจ ความสามารถ และค่านิยมของตนเอง

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโปรแกรมอาชีพศึกษากับบุคลิกภาพทาง อาชีพของนักเรียนระดับ 8 ในเขตชนบทตอนเหนือของรัฐเท็กซัส ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนอาชีพศึกษา มีคะแนนบุคลิกภาพทางอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุม ใน มาตรฐานวัดทัศนคติและความสามารถในการวางแผนเป้าหมายชีวิต การวางแผนและ การแก้ปัญหาที่มีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนสูง (Dean, 1981)

ทิพวรรณ สมแดง (2528) ตั้งเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ระดับสูง ควรได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับบลูม (Bloom, 1971) ที่กล่าวว่าเกณฑ์การรอบรู้ของผู้เรียนควรจะอยู่ในระดับร้อยละ 80-90 และจินดา นิลแย้ม (2533) ตั้งเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ และเกณฑ์ประเมินนิเทศน์ทางจริยธรรม โดยถือการผ่านร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการรู้จักตัวเอง การรู้จักอาชีพ การสัมพันธ์ตนเองกับงานอาชีพ และการวางแผนทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการเข้าโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพจะสูงกว่าเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 80
2. หลังการเข้าโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ นักเรียนมีเจตคติทางอาชีพสูงขึ้นกว่าก่อนการเข้าโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดช่องลม) อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2534
2. รูปแบบโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ยึดกรอบความคิดรูปแบบโปรแกรมการศึกษาสำหรับเด็กสามารถพิเศษในชั้นประถมศึกษาของ ดวงเดือน อ่อนน่วม (2529) และเนื้อหาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพยึดตามแนวคิดขั้นตอนการจัดอาชีพของนวลศิริ เปาโรหิตย์ (2530) ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมในโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักตนเอง ด้านการรู้จักอาชีพ ด้านการสัมพันธ์ตนเองกับงานอาชีพ และด้านการวางแผนทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพ
3. การทดลองใช้โปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพใช้เวลาในการจัดกิจกรรมนอกเวลาเรียน เวลา 15.30-16.30 น. ในวันจันทร์ วันพุธ

วันศุกร์ จำนวน 24 ชั่วโมง (72 คาบ) และให้ศึกษานอกสถานที่ในกิจกรรม สัมภาษณ์บุคคลอาชีพต่าง ๆ จำนวน 1 ชั่วโมง (3 คาบ) และกิจกรรมทัศนศึกษา จำนวน 2 ชั่วโมง (6 คาบ) รวมทั้งสิ้นใช้เวลา 27 ชั่วโมง (81 คาบ) และการทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ และประเมินเจตคติทางอาชีพของนักเรียน ก่อนและหลังการเข้าโปรแกรมอีก 2 ชั่วโมง

4. ตัวแปรที่จะศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ โปรแกรมการเตรียมความพร้อมทาง อาชีพ

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับความรู้ ความเข้าใจด้านการ รู้จักตนเอง ด้านการรู้จักอาชีพ ด้านการสัมพันธ์ตนเองกับงานอาชีพ ด้านการวาง แนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพและระดับเจตคติทางอาชีพ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โปรแกรม หมายถึง แผนการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อก่อให้เกิดสภาพการเรียนรู้ตามจุดประสงค์

การเตรียมความพร้อมทางอาชีพ หมายถึง การวางแผนให้นักเรียนมี ประสบการณ์เกี่ยวกับการรู้จักตนเอง การรู้จักอาชีพ การสัมพันธ์ตนเองกับงาน อาชีพ การวางแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

โปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ หมายถึง แผนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนอาชีพศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักตนเอง ด้าน การรู้จักอาชีพ ด้านการสัมพันธ์ตนเองกับงานอาชีพ และด้านการวางแนวทางใน การตัดสินใจเลือกอาชีพ เพื่อให้ให้นักเรียนมีประสบการณ์และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

ด้านการรู้จักตนเอง เกี่ยวกับความถนัด ความสนใจในการเรียน และการทำงาน ตลอดจนความสามารถพิเศษของนักเรียน

ด้านการรู้จักอาชีพ เกี่ยวกับการรู้ความหมาย ความสำคัญของ อาชีพ ลักษณะการทำงาน และสถานที่ในการประกอบอาชีพแต่ละอาชีพที่มีอยู่ใน ชุมชน

ด้านการสัมพันธ์กับตนเองกับงานอาชีพ เกี่ยวกับการรู้จักประเภทของบุคลิกภาพรู้ว่าตนเองมีบุคลิกภาพทางอาชีพประเภทใด เหมาะสมกับอาชีพอะไร

ด้านการวางแผนทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เกี่ยวกับการรู้จักวางแผนทางในการเลือกแผนการเรียนที่สอดคล้องกับตน รู้จักแหล่งค้นคว้าข้อมูลความต้องการแรงงาน

การพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ หมายถึง การสร้างและการปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอาชีพศึกษา เพื่อให้ นักเรียนมีประสบการณ์และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

เจตคติทางอาชีพ หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการประกอบอาชีพ เกี่ยวกับการสำรวจตนเอง การสัมพันธ์ตนเองหรือบุคคลกับงานอาชีพ และการตัดสินใจเลือกอาชีพ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประจําภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดช่องลม) อาเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

เกณฑ์การประเมินระดับความรู้ ความเข้าใจ หมายถึง เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง การรู้จักอาชีพ การสัมพันธ์ตนเองกับงานอาชีพ การวางแผนทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน โดยใช่เกณฑ์การประเมินร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหาร ครู และผู้สนใจได้รูปแบบโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดราชบุรี
2. ครูระดับประถมศึกษาจะสามารถเตรียมความพร้อมทางอาชีพให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น
3. ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาจะได้ใช้โปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพเป็นแนวทางในการสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจ และการนำไปใช้ให้กับครูผู้สอนระดับประถมศึกษา